

Beretning for foreningen "Marienlyst Slots Venner", 2024/25

Indledning

Som jeg vist kom til at sige til nytårskuren, så føles tiden nu som at der endelig kommer en forløsning.

Det plejer at tage ni måneder inden forløsningen kommer, men nu har det taget lige så lang tid som en elefants drægtighedsperiode fra vi fik den store donation på 16.2 mio. kr. i hus i slutningen af 2024, og til vi kan komme rigtig i gang.

Med rigtig i gang mener jeg, at der er håndværkere på pladsen, men i gang har vi været længe med planlægningen.

Forberedelserne til renoveringen.

En af de vigtige ting til forberedelserne var at ansætte Varmings Tegnesteue til at forestå al det praktiske med renoveringen.

I mødte Nanna Steenberg Meyer, den ene af de to ejere, sidste år på generalforsamlingen, hvor hun gav os et godt indblik i, hvad det vil sige at renovere en fredet ejendom, og om al det der skal tages hensyn til, og om alle de instanser der skal søges tilladelser hos.

Med Varming som rådgivere kunne vi kaste os ud i den praktiske proces, hvor der både skulle søges godkendelse hos Slots- og Kulturstyrelsen, og derefter søges byggetilladelse i Teknisk Forvaltning.

Så selv om vi syntes, at opgaven var veldefineret fra vores side, krævede det selvfølgelig en mere detaljeret beskrivelse af alle byggearbejderne og at tegningsmaterialet var gennemarbejdet.

Der var dog en ting der ikke var velbeskrevet, og det var udformningen af køkkenfaciliteter og cafe område i stueetagen.

Så det brugte vi en del tid på at finde den helt rigtige udformning og placering af.

I de tidlige udarbejdede planer, som blev lavet helt tilbage fra starten, opererede vi med at en del af køkkenet skulle placeres i den tilbygning, vi hele tiden har drømt om at placere i "hullet" bag slottet.

Vi vidste stadig ikke om det kunne lade sig gøre, men vi turde ikke løbe an på, at det blev virkelighed. Så vi valgte at placere alle køkkenfaciliteter i stueetagens bageste del, men inden i slottet. På den måde er vi uafhængige af, om tilbygningen bliver til noget eller ej, og vi kan nu drive cafe og lave store bespisninger på slottet til diverse events.

Men så var der den store ubekendte, nemlig Slots - og Kulturstyrelsen.

Syntes de nu det var en god ide at lave køkken i en fredet ejendom, og hvordan løser man krav til ventilation etc. uden at skæmme bygningen.

Jeg må sige, at vi har haft en ualmindelig god oplevelse i disse forhandlinger, og det er gået betydeligt bedre og nemmere end jeg havde turdet håbe.

Jeg er ikke i tvivl om, at meget af det gode forløb skyldes Varming's store viden om arbejdet med fredede ejendomme, og det betyder helt sikkert også meget, at de er kendt af Slots- og Kulturstyrelsen som ordentlige og seriøse folk, der ikke "snyder" – så tak for det.

Men det er ikke bare de nye tiltag der skal godkendes. Alle arbejder skal godkendes.

Det gælder hvordan og hvor meget gulvene skal restaureres, hvilke slags farver der skal anvendes, hvordan de nye forsatsvinduer skal udformes.

Men det gælder bestemt også alt det inventar, der blev nedtaget inden svamperenoveringen.

Der er blevet lavet en stor konserveringsrapport for renovering af billedskærerarbejderne, restaurering af malerier, forgyldning af lister etc.

I forsommeren fik vi tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen til at påbegynde restaureringsarbejderne.

Det var nogenlunde enkelt at sende malerierne til Konservator Karin Lykke, som kunne gå i gang på sit eget værksted – en betragtelig opgave, som vi følger nøje og vi glæder os over de fine resultater hun opnår.

Det som billedskæreren skulle arbejde med, var derimod noget vanskeligere. Det er nemlig alle de forgyldte dekorationer der har prydet spejle og vægge. De var i mange stykker og skulle pusles sammen, for derefter at udbedres for de skader de havde lidt i tidens løb. Det samme gælder et dusin kransede der har prydet væggene i spisesalen, og som også har lidt skade.

Det er en gave at møde dedikerede og vanvittig dygtige håndværkere som virkelig brænder for deres fag, og se hvordan billedskæreren Davis Svane kan lime små klodser på, der hvor der er brækket en rose eller et bånd af, og så på fri hånd genskabe det der mangler. Vi glæder os vildt til at præsentere jeg for det alt sammen.

Vi fik den store glæde, at Slots – og Kulturstyrelsen vurderede vores arbejde med renovering af inventaret som af så stor værdi, at vi har fået et tilskud på 500.000 kr. som hjælp til arbejdet, hvilket vi naturligvis er taknemmelige for.

Vi er desuden så heldige, at en af slottets gode venner, Henrik Sylvest, har påtaget sig at fotodokumentere hele processen, ikke bare de to nævnte, men hele processen

under renoveringen. Det kommer der noget spændende ud af, og vi vil løbende prøve at lægge det på hjemmesiden, så man der kan følge med.

Vi fik sendt en samlet ansøgning afsted lige før sommerferien til Slots- og Kulturstyrelsen og i september fik vi den endelige godkendelse af vores projekt. Det var en glædens dag og en lettelse, for nu kunne vi komme videre.

Og videre, betyder her de praktiske bygningsarbejder beskrevet i et byggeandragende som Helsingør Kommunes Tekniske Forvaltning skulle behandle.

Men inden det kunne ske, var vi forpligtet via lejekontrakten til at fremsende det samlede projekt til godkendelse i Center for økonomi og ejendomme.

Med sagsbehandlingstiden for indgåelse af lejekontrakt, som i måske husker havde en længde som en almindelig drægtighedsperiode, altså ni måneder, kunne man godt få lidt svedige hænder ved tanken om hvor lang tid det kunne tage.

Det gjorde det ikke – og tak for det. Så ret hurtigt kunne vi komme videre, og i begyndelsen af december fik vi endelig den eftertragtede byggetilladelse, der gav grønt lys for byggestart.

Vi havde imidlertid udnyttet ventetiden til at indhente tilbud fra håndværkerne.

En sådan opgave sender man så ikke bare ud i en totalentreprise, som hvis man skulle bygge en ny stor bygning.

Vi drøftede nøje hvilke håndværkere vi, med Varming's erfaring og vores eget kendskab til håndværkere, vidste kunne håndtere arbejder i en fredet bygning, og med hvem vi ville binde an med.

Vi valgte at sende arbejderne i udbud i fagentrepriser hvor vi i gennemsnit indbød tre fra hvert fag.

Vi havde licitationsdato den 16.12. og vi var pænt spændte på, om priserne lå indenfor den økonomiske ramme.

Priserne blev bearbejdet hen over jul og først i januar kunne vi drage et lettelsen suk, da vi kunne se, at vi kunne sammensætte et godt hold af diverse håndværkere, der er vant til at arbejde med fredede ejendomme – og indenfor den økonomiske ramme.

Vi er jo helt låst af, at vi har 16.2 mio. kr., og ikke en bøjet femøre mere. Så vi skal holde os indenfor budget. Det har vi lavet kontrakter på, og har heldigvis kunne afsætte 20% til uforudsete udgifter.

Det er nødvendigt at have et pænt beløb reserveret til uforudsete udgifter, især når man som vi arbejder med en fredet ejendom.

Indtil videre går det ret godt. Vi er snart så langt med vægge der skal gennembrydes, og gulve der opgraves, så vi ikke forventer de store overraskelser.

Vi havde på forhånd fået lavet en undersøgelse for asbest, som kan være ganske bekosteligt at fjerne hvis det findes. På trods af en "frifindelse" stak der pludselig nogle rør ud af en væg, som havde asbest. Vi har løst det, og Helsingør kommune har ansvarligt påtaget sig sin del af dette fænomen, uden at det slog bunden ud af kassen.

En anden ting vi også har skullet forholde os til, er det at Nordsjællands museer gerne vil overvåge når man graver i undergrunden, ved og i en fredet ejendom. Det er helt forståeligt, men det kan også være en dark horse.

Museumsloven er nemlig sådan indrettet, at det er bygherren der betaler for, at der står en arkæolog og overvåger, mens der bliver gravet ud til kloaker o.l.

Finder de noget interessant bliver byggeriet stoppet, og bygherren skal, udover de omkostninger der er ved at stoppe byggeriet, også betale for den tid arkæologerne så bruger på at grave fortidsminder frem.

Heldigvis fandt de ikke noget af betydning, og byggepladsen er blevet frigivet til videre arbejde. Men den lille øvelse kostede alligevel ca. 50.000.

Godt vi har noget på kontoen for uforudsete udgifter!!

Så byggearbejderne pågår. Det er en fornøjelse at være en del af denne proces. Der er en fin stemning på byggepladsen. Dygtige folk der er indstillet på at hjælpe hinanden, så det hele glider. Stor ros til alle både rådgivere og håndværkere.

Kommende aktiviteter på Slottet efter renovering.

I slottets stueetage bliver der indrettet en café/restaurant og en museumsbutik. Et sted alle kan komme, også uden at løse entrebillet, og som vi håber byen og lokalbefolkningen vil tage til sig, hvad enten det er brunch/frokost/aftensmad eller blot en kop kaffe i haven på de gode solskinsdage.

Det bliver en meget vigtig aktivitet, fordi den kommer til at skabe bund for den økonomiske drift af Slottet.

Men helt tilbage fra starten i 2012 har vores ambition været at skabe et sted, hvor vi kunne formidle havekunstens historie.

Der findes kun ganske få steder, hvor dette sker. Et i England og et i Tyskland.

Når slottet åbner efter endt renovering, vil vi på 1. sal slå dørene op for en udstilling vi kalder:

Paradis til alle tider.

På 1. salen vil der blive etableret en delvis permanent udstilling om havekunst. Udstillingen vil tage udgangspunkt i den udviklingshistorie som startede da Frederik

den anden anlagde sit lille lystslot i gåafstand fra Kronborg. Siden har haven skiftet karakter i næsten alle tidsaldres stilidealer.

Alle disse stilperioder er veldokumenterede på Marienlyst Slot. Haverne er alle projekteret af nogle af tidens bedste kunstnere, så det er i sig selv en enestående historie.

En præsentation af disse haver vil være udstillingens røde tråd. Sideløbende med denne historie vil der blive trukket paralleller ud til historiske forbilleder ude i Europa, Italien, Frankrig, England og Tyskland. Det er tydelige tegn på inspiration fra det meste af Europa, og det er ambitionen at anskueliggøre lidt om baggrundene for den filosofi, der ligger bag disse stilretninger.

Det bliver en udstilling baseret på historiske billeder suppleret med nyere fotos af de haver der har overlevet op til i dag.

Udstillingen vil blive suppleret med en omtale af nogle af de virkemidler, der går igen gennem historien, og som også i dag er væsentlige byggesten i havekunsten. Det er ambitionen at holde formidlingen i en enkel og ligefrem tone, så den vil kunne tale til alle uanset forudsætninger.

Når 2.salen med de fornemme rum er færdigrenoveret, bliver denne etage en fantastisk ramme om forskellige arrangementer, bl.a. koncerter og foredrag.

For at supplere indtjeningen er det også planen at 2. salen skal benyttes til udlejningsformål, der er forenelige med rummene, f.eks. receptioner, konferencer, modeshows og film- og fotooptagelser.

Vi forventer at kunne slå dørene op i 1. kvartal 2026, medmindre der indtræffer uforudsete hændelser.

Tilbygning til slottet.

Jeg nævnte i starten, at vi har friholdt en eventuel tilbygning fra tekniske installationer, fordi vi stadig ikke vidste om det havde nogen gang på jorden.

Allerede ved sidste generalforsamling fortalte jeg, at vi havde hyret det rådgivende ingeniørfirma, der er underrådgiver for Varmings Tegnestue, til at udføre nogle beregninger for os.

De skulle dels beskrive de konstruktionsmæssige vilkår for tilbygningen, og ikke mindst stipulere hvad det vil koste.

Vi troede det var relativt simpelt, men ak nej.

Ingeniørerne var afhængige af at se det materiale der lå til grund for den spunsning der er lavet bag slottet.

I princippet nogle simple oplysninger, der burde kunne indhentes i Teknisk forvaltning. Problemet var bare, at der stort set ingen oplysninger fandtes i arkiverne. Det føles mærkeligt, at Helsingør kommune for ca. 15 år siden gennemførte en svamperenovering til 32 mio. kr. og at der så ikke findes nogen dokumentation.

Vi brugte ca. et halvt år på, ad andre og private kanaler, at finde oplysningerne, og vi har nu fået de ønskede beregninger, så vi nu har et grundlag så vi kan lave de fondsansøgninger, som vi troede vi ville sende afsted for et år siden.

For mange år siden fik vi en tilkendegivelse fra Slots- og Kulturstyrelsen og Det særlige bygningsyn, at de i princippet godt kunne godkende vores forslag, hvilket vi var enormt glade for.

Nu har vi fået det tekniske grundlag for hvad der kan lade sig gøre, og vores egne arkitekter her i MSV, har bearbejdet de gamle udkast til noget der kan bruges som oplæg til byggeandragende.

Men før vi begynder at søge fonde, var vi nødt til at tage en tur mere med Slots- og Kulturstyrelsen for at være sikre på, om de vil bakke os op i en ansøgning.

Der er forskellige forhold der skal være klart belyst, og det gælder både

- Adgangsforhold fra slottet
- Flugtveje
- Og etablering af lift mellem stue og 1. sal

I begyndelsen af april lykkedes det at få et møde med Slots- og Kulturstyrelsen.

Det var et orienterende møde, men beskeden var ret klar, nemlig at vi nok ikke ville få tilladelse til at lave gennembrydning i Frederik den 2.'s gamle slot, og dermed ville der kun være en enkelt dør som adgang til et nyt udstillingsområde, hvilket er helt utilstrækkeligt.

Desuden stod det også klart, at de foreslåede flugtveje på begge sider af slottet heller ikke ville kunne tillades.

Med disse to klare afvisninger, samtidig med en estimeret pris på 22-25 mio. kr., ser vi ikke at det er muligt at gå videre med planerne.

Vi havde dog en meget konstruktiv dialog om muligheden for at etablere en handicaplift mellem stue og 1. sal. Dette arbejder vi nu videre med, og vil prøve at få donationer til dette projekt, som er i en helt anden økonomisk liga.

Derudover var styrelsen åben overfor en dialog om at etablere et væksthuse i haven bag slottet, ligesom der kunne blive tale om midlertidige pavilloner til udstillingsbrug i parterrehaven foran slottet

Arbejdet med Sommarivagrunden.

Da der har været ganske meget offentlighed om planerne for bebyggelsen af Sommarivagrunden, vil jeg ikke komme med en længere redegørelse her.

Men vi har forholdt os til det lokalplansforslag der blev udsendt i sommerferien – meget belejligt – hvis man ikke ønsker for mange indsigelser. Der kom nu over 200, og en af dem var fra os.

Vi er ikke principielt imod bebyggelse af arealerne, men vi havde mange indsigelser, som vi fremsendte.

En af de væsentligste var, at gennemfører man byggeriet efter lokalplanen vil det begrænse udsigten fra toppen af skrænten, og altså også fra Den romantiske Have, som vi har en drøm om at genskabe i et eller andet omfang.

Vi synes, at det er mærkeligt, at Helsingør kommune overhovedet ikke synes det er noget problem, når nu det var magtpåliggende for dem at indføje en bestemmelse i lejekontrakten om at,

citat:

Hovedformålet er at udvikle Marienlyst Slot til et oplevelsescenter for havekunst og derigennem yderligere at styrke Helsingørs position som en førende kulturdestination.

Udlejer, Helsingør kommune, vil endvidere fortsat støtte S/I Marienlyst Slot i bestræbelserne på at søge midler til retablering ad Den romantiske Have.

Citat slut

Som bekendt lavede man en lille revision af det første lokalplansforslag, som nærmest forværrede udsigtsforholdene.

Det blev udsendt op til jul, og vi havde her også indsigelser.

Lokalplansforslaget blev vedtaget i uændret form på Byrådsmødet i februar 2025.

Vi har sammen med to andre grupper hyret en advokat, der nu har udarbejdet og indsendt en klage til Planklagenævnet

Klagen indeholder ikke synspunkter på om vi synes byggeriet er pænt eller ej, men vi forholder os alene til forhold af juridisk karakter.

Bestyrelse, medlemmer, arrangementer og økonomi.

Bestyrelse

Nu hvor byggeprocessen er i gang har vi ikke afholdt så mange bestyrelsesmøder, faktisk kun fem, siden sidste generalforsamling, da vores aktiviteter har været

begrænset af ikke at kunne være på slottet.

Men den siddende bestyrelse ser således ud:

- Michael Brostrøm, formand
- Birgit Stenderup, næstformand
- Pernille Helsted
- Jan Leonhardt,
- Hannes Stephensen
- Per Godtfredsen
- Tom Hansen
- Gitte Kaas, kasserer

Derudover har vi to suppleanter:

- Pia Stensler Thomsen
- Jørgen Lind

Bestyrelsens hovedopgave er fortsat at udarbejde fondsansøgninger og at vedligeholde de politiske kontakter, samt varetage medlemsarbejdet og være støtteforening for S/I Marienlyst Slot.

Medlemmer/Crowdfunding

Vi har stadig et stabilt medlemstal på ca. 1.050, nogle forsvinder og andre kommer til, men vi synes det er imponerende, at vi stadig kan fastholde så højt et medlemstal.

Og vi får rigtig meget brug for jer i den kommende tid.

S/I Marienlyst Slot er driftsorganisationen, og den kommer til at stå for al aktivitet når vi skal drive slottet, udstilling, cafe, udlejning osv.

Vi er bekymrede for, hvordan vi kommer i gang, da vi ikke har nogen start- eller driftskapital.

Så vi har funderet over hvordan vi kan skaffe det, da donatorer normalt ikke giver penge til drift.

Vi er blevet optaget af det fænomen der hed crowdfunding.

Med crowdfunding går man bredt ud og beder om donationer hos private, virksomheder og andre der vil støtte.

Det kan både være små og store beløb, men vi har i andre sammenhænge set, hvordan det er lykkedes for iværksættere at komme i gang via denne metode.

Vi tror på, at det kan være en vej frem, og vi vil derfor inden længe skyde en sådan kampagne i gang, og det vil være helt naturligt at starte med at henvende os til jer

medlemmer, som vi håber både vil støtte økonomisk, men også i høj grad være ambassadører for sagen.

Vi håber på jeres hjælp og støtte.

Arrangementer.

Det er meget vigtigt for os at have god kontakt med vores medlemmer, og det plejer vi især at have gennem de arrangementer vi afholder, samt nyhedsbreve.

Som I ved har vi siden starten i 2012 vi afholdt mere end 100 arrangementer, i alle mulige genrer, og vi har stadig en stor interesse og en god tilslutning.

Vi må tilstå, at vi ikke under de nuværende forhold, har magtet at lave lige så mange arrangementer som vi plejer, men vi har dog, siden sidste generalforsamling, afholdt følgende arrangementer:

- Plantemarked – 26.maj
- Rundvisning på Kronborg ved Poul Grønder-Hansen - 7. september
- Eventyr ved slottet – 7. september
- Nytårskur – 19. januar

Økonomi

Foreningen har et fornuftigt økonomisk grundlag for at kunne sætte forskellige initiativer i værk, herunder at udgive publikationer og lave PR etc., og vi er glade for at have en "buffer" så vi hurtigt kan handle, når der opstår behov udover den daglige drift.

Den økonomi S/I Marienlyst Slot i øjeblikket har består af donationen til renoveringen, men ingen driftsøkonomi.

Bestyrelsen har derfor besluttet at donere 100.000 til S/I Marienlyst Slot, hvilket også fremgår af regnskabet.

Beløbet var tænkt til at finansiere de udgifter der måtte være, og som ikke kan dækkes af renoveringspengene.

Bestyrelsens opgaver det kommende år

Vores opgaver i det kommende år bliver

- at styre og følge renoveringen tæt
- at søge fondsmidler til etape 2 og 3, dvs. til at etablere handicaplifft i "hullet" bag slottet, inden dette bliver reetableret af Helsingør kommune og til renovering af haverne

- at medvirke til at opbygge en organisation der kan drive Slottet når renoveringen er færdig
- at medvirke til at opbygge udstilling om havekunst
- at tage godt hånd om vores medlemmer med fortælling om renovering, og forhåbentligt også nogle gode arrangementer

Jeg vil endnu engang rette en stor tak til jer der sidder her, og tak til de mange medlemmer, og også de der er kommet til undervejs, der siden starten har troet på projekt Marienlyst Slot, og som har troet på os som bestyrelse, og tak fordi I så trofast har støttet op – ellers havde vi opgivet for længst, og uden jer var det slet ikke gået.

Med den forestående renovering af slottet, og med den kommende drift og det fortsatte arbejde med at søge fondsmidler, er vi helt bevidste om, at der fremadrettet ligger en meget stor ulønnet arbejdsindsats for bestyrelsesmedlemmerne, både i Marienlyst Slot Venner og i DSI Marienlyst Slot, en opgave vi påtager os med glæde.

Helsingør den 21. april 2025

På bestyrelsens vegne

Michael Brostrøm, Formand.